

ПРОДУКТИВНІСТЬ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЗМІН КЛІМАТУ

Коляніди Н.О., канд с.-г. наук,
Миколаївський національний аграрний університет
e-mail: nokoloianidi@mnaeu.edu.ua

Анотація. Дослідження продуктивності зернобобових культур в умовах змін клімату є актуальною темою, яка вимагає серйозного наукового підходу. Враховуючи постійні зміни в кліматі, важливо вивчати вплив цих факторів на врожайність та якість культур. Результати досліджень необхідні для розвитку нових технологій та методів вирощування, які допоможуть забезпечити стабільний врожай зернобобових культур незважаючи на зовнішні фактори.

Ключові слова: зернобобові культури, зміна клімату, продуктивність нуту та сочевиці, жаро- та посухостійкість.

Однією з основних проблем, пов'язаних із змінами клімату, є збільшення температур та зміни в розподілі опадів. Це може призвести до стресу для рослин, зниження врожайності та погіршення якості продукції, так високі температури можуть спричинити засихання рослин, а недостатні опади можуть призвести до нестачі вологи для росту та розвитку культур.

Зернобобові культури, такі як соя, горох, квасоля, є важливими джерелами білка та інших корисних поживних речовин для людей та тварин. Однак зміни клімату можуть впливати на продуктивність цих культур, що може мати серйозні наслідки для виробництва їжі.

З огляду на тенденцію змін клімату, що ускладнюють вирощування традиційних зернобобових культур, для Півдня України доцільно обрати більш жаро- та посухостійкі зернобобові культури, такі як нут та сочевиця [1, 2].

Нут та сочевиця відмінно адаптуються до умов низької вологості та високих температур, що є характерним для південних регіонів України. Вони можуть забезпечити стабільний врожай навіть в умовах недостатнього опадів, що робить їх важливими культурами для сільськогосподарських виробників, які стикаються з кліматичними викликами.

Нут та сочевиця є важливими зернобобовими культурами, що мають великий агрономічний потенціал. Вони відзначаються високим вмістом білка, вуглеводів та корисних мікроелементів, це робить їх цінними елементами харчування. Крім того, вони мають здатність фіксувати азот з повітря, що сприяє підвищенню родючості ґрунту.

Додатково, нут та сочевиця мають короткий вегетаційний період, що дозволяє вирощувати їх як основні культури або в проміжних сівозмінах. Це сприяє раціональному використанню ґрунтових ресурсів та підвищує продуктивність сільськогосподарських угідь.

Для одержання стабільно високих врожаїв нішових зернобобових культур необхідно:

- при вирощуванні нуту та сочевиці в умовах Півдня України важливо враховувати особливості ґрунтів, клімату та водопостачання. Нут та сочевиця вимагають добре дренованих ґрунтів та високої температури для формування високої продуктивності;

- для досягнення оптимальних результатів у вирощуванні рекомендується використовувати сучасні технології обробітку ґрунту, зокрема застосування технологій *strip-till*, *no-till*, використання гербіцидів, застосування добрив та контролю шкідників;

- важливим аспектом успішного вирощування нуту та сочевиці є правильне вибір сортів, які адаптовані до місцевих умов. Ретельний відбір високопродуктивних сортів допоможе забезпечити високий врожай та якість продукції.

Отже, як висновок вирощування нуту та сочевиці в умовах Півдня України є перспективним і обґрунтованим напрямком для розвитку сільського господарства. Висока жаростійкість та можливість вирощування в умовах посушливості роблять ці культури важливими компонентами стійкого та ефективного землеробства.

Список використаних джерел:

1. Андрійченко Л.В., Коляніді Н.О. Бобова для Степу. *The Ukrainian FARMER: партнер сучасного фермера*. 2020. №3 (123). С. 106-108.

2. Микола Жук. Сочевиця – цінна продовольча культура. 2022. URL: <https://www.agroone.info/publication/sochevicja-cinna-prodovolcha-kultura/>

Abstract. The study of the productivity of leguminous crops in the conditions of climate change is an actual topic that requires a serious scientific approach. Considering the constant changes in the climate, it is important to study the influence of these factors on the yield and quality of crops. The results of research are necessary for the development of new technologies and cultivation methods that will help ensure a stable harvest of leguminous crops despite external factors

Key words: legumes, climate change, productivity of chickpeas and lentils, heat and drought resistance.